

КОДИФІКАЦІЯ СТИЛІСТИЧНИХ ПРИЙОМІВ У ДАВНЬОКИТАЙСЬКИХ МОВАХ ВЕНЬЯНЬ І БАЙХУА

Костанда І. О.

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри китайської філології

Київський національний лінгвістичний університет

вул. Велика Васильківська, 73, Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-5144-0941>

kostanda.iryana@ukr.net

Ключові слова: *кодифікація, стилістичні прийоми, форми тексту, види тексту, стандартизація.*

Одним із центральних понять при розгляді проблем формування та нормування мов є поняття кодифікації, зокрема в процесі кодифікації досліджують та фіксують стилістичні прийоми та засоби їх досягнення. Зважаючи на те, що літературній мові кожного народу у відповідні епохи властива своя власна система стилістичних прийомів, центром уваги нашого дослідження є кодифікація стилістичних прийомів та їх вираження у китайських мовах веньянь та байхуа. Дослідження зумовлене необхідністю розгляду стилістичних прийомів форм тексту мов веньянь та байхуа, а також літератури з кодифікації стилістичних прийомів форм тексту стародавнього Китаю. Комплексний аналіз засобів досягнення стилістичних прийомів форм тексту наочно ілюструє відмінність та оригінальність стилістичних прийомів форм тексту у мовах веньянь та байхуа, а також демонструє ідею наступності у формуванні означених вище мов. Розгляд стилістичних прийомів, етапів їх формування та кодифікації, показує важливість стилістичних аспектів для розвитку китайської мови та культури. Дослідження кодифікації стилістичних прийомів досягається через розгляд літератури, яка є носієм стилістичних прийомів, історію розвитку стилістичних прийомів у мовах веньянь та байхуа, аналіз особливостей стилістичних прийомів форм тексту. У роботі було використано зіставний метод, описовий метод для класифікації та інтерпретації досліджуваних мовних явищ, історичний та порівняльно-історичний методи. Досліджувались стилістичні прийоми та засоби їх досягнення у мовах веньянь та байхуа через процеси кодифікації та формування стилістичних прийомів мов веньянь та байхуа. Усебічний аналіз історії та концепції стилістичних прийомів у традиційних формах літератури та видів тексту може покласти початок новим науковим розвідкам у галузі стилістики та перекладознавства.

CODIFICATION OF STYLISTIC TECHNIQUES IN THE ANCIENT CHINESE LANGUAGES OF WENYAN AND BAIHUA

Kostanda I. O.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Chinese Philology
Kyiv National Linguistic University
Velyka Vasylkivska str., Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-5144-0941
kostanda.iryana@ukr.net*

Key words: *codification, stylistic devices, text forms, types of text, standardization.*

One of the central concepts in considering the problems of formation and standardization of languages is the concept of codification, in particular in the process of codification explore and record stylistic techniques and means of achieving them. Given that the literary language of each nation in the respective eras has its own system of stylistic devices, so the focus of our study is the codification of stylistic devices and their expression in Chinese Wenyang and Baihua. The study is conditioned by the need to consider the stylistic methods of textual forms of the Wenyang and Baihua languages, as well as the literature on the codification of stylistic methods of textual forms of ancient China. Comprehensive analysis of the means of achieving stylistic methods of text forms clearly illustrates the difference and originality of stylistic methods of text forms in the Wenyang and Baihua languages, as well as demonstrates the idea of continuity in the formation of the above languages. Consideration of stylistic techniques, stages of their formation and codification, shows the importance of stylistic aspects for the development of Chinese language and culture. The study of the codification of stylistic devices is achieved through the review of literature that is the bearer of stylistic devices, the history of stylistic devices in the languages of Wenyang and Baihua, analysis of the peculiarities of stylistic methods of text forms. The comparative method, descriptive method for classification and interpretation of the studied linguistic phenomena, historical and comparative historical methods were used in the work. Stylistic methods and means of their achievement in the Wenyang and Baihua languages were studied through the processes of codification and formation of stylistic methods of the Wenyang and Baihua languages. A comprehensive analysis of the history and concept of stylistic devices in traditional forms of literature and types of text can give rise to new scientific research in the field of stylistics and translation studies.

Постановка проблеми. Стилістичними прийомами називають різні способи комбінування мовних одиниць одного рівня у межах одиниць вищого рівня. У давньокитайських мовах веньянь і байхуа функціонував ряд стилістичних прийомів, дослідження яких спрямоване на краще їх розуміння, так як саме вони сприяють отриманню найкращого ефекту виразності у процесі використання мови, створюють художність тексту та зумовлюють його художню цінність. Кодифікація стилістичних прийомів мови регулюється стилістичними нормами, знання яких необхідно для успішної комунікації.

Метою цієї наукової розвідки є дослідження кодифікації стилістичних прийомів, яка досягається через розв'язання таких завдань:

- 1) розгляд літератури, яка є носієм стилістичних прийомів;
- 2) дослідження історії розвитку стилістичних прийомів у мовах веньянь та байхуа;
- 3) аналіз особливостей стилістичних прийомів форм тексту.

Огляд літератури. Дослідженнями особливостей стилістичних прийомів китайської мови займалися Горелов В. І., Крюков М. В., Кучера С. Р., Лисевич І. С., Меньшиков Л. Н., Переломова Л. С., Поршнева Є. Б., Ріфтин Б. Л.,

Єрмаков М. Е., Кобзев А. І., Малявін В. В., Ткаченко Г. А., Торчинова Є. А., Алефіренко Н. Ф., Баранов А. Н., Введенська Л. А., Горєлов В. І., Звєгінцев В. А., Кім В. С., Фаткулін Б. Г., Касарес Х., Козирєв В. А., Черняк В. Д., Соколов В., Софронов М. В., Цейтлін Р. М. та ін.

Однак досліджень, присвячених процесам кодифікації стилістичних прийомів форм тексту мов вєньянь та байхуа, нами не було помічено,

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю дослідження стилістичних прийомів форм тексту мов вєньянь та байхуа, а також літератури з кодифікації стилістичних прийомів форм тексту стародавнього Китаю. Комплексний аналіз аспектів стилістичних прийомів форм тексту потрібен для того, щоб наочно проілюструвати відмінність та оригінальність стилістичних прийомів форм тексту у мовах вєньянь та байхуа.

Предметом дослідження є стилістичні прийоми та засоби їх досягнення у мовах вєньянь та байхуа.

Об'єктом дослідження є процеси кодифікації та формування стилістичних прийомів мов вєньянь та байхуа.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термін 修辭 «стилістика» (пінйнь – хіу сі) складається з двох ієрогліфів, кожен з яких несе своє змістове навантаження: 修 передає значення «文辭» («художній текст», «літературний текст»), а 辭 передає значення «修饰» («прикрашати», «покращувати», «прикраси»), тобто разом означенні вище слова складаються у концепт «прикрашання літературного тексту» або, безпосередньо, «прикраси літературного тексту». Філософи традиційних течій (даосизм, конфуціанство) завжди виступали за те, щоб «риторика була заснована на ширості», тому теза «не вживай красивих фраз у тексті, не вживай красивих фраз на шкоду прагненням» стала основною вимогою давньокитайської стилістики («修辭立其誠», «不以文害辭, 不以辭害志») [1, с. 129]. Існує також думка, що риторика належить до об'єктивних законів, з яких складається феномен мовного спілкування і які сприяють посиленню ефекту мовного висловлювання («修辭指的是寓含在语言交际现象当中有利于提高语言表达效果的客观规律») [2, с. 62].

Теоретичні дослідження давньокитайської стилістики розпочались ще за династії Лян (梁朝, 502–557 рр.), зокрема книга Лю Се (劉勰, 465–522 рр.) «Вєнь Сінь Дяо Лун» – у цій праці хоча переважно обговорюються форми тексту, однак багато матеріалу присвячено стилістиці, а також обговоренню її принципів, стилістики слів та речень, стилістичних прийомів, стилістичної оцінки, стилю і т. д. У цій роботі проведено ґрунтовний огляд головних засад давньокитайської стилістики, висловлено зрілу точку зору на

розвиток стилістичних процесів, кодифікування набутоків стилістики за кілька століть, а також, з позицій погляду теорії та системи, зроблено детальне резюме. Також можна назвати ще одну теоретичну працю зі стилістики часів династії Тан (唐朝, 618–907 рр.) філолога Ван Чанліня (王昌齡, 698–757 рр.) «Структура віршів» («诗格»), хоча ця праця позиціонувалася як трактат про теорію поезії, але у ньому також розглянуто велику кількість питань присвячених стилістиці. У працю включено стилістичну теорію поезії, стилістику слів і речень, стилістичні прийоми, ритмічну стилістику та ін. [3, с. 26].

Під впливом поширення на схід буддизму та індійської теорії ритму все більша увага стала приділятися дослідженням фонетики, а саме римі та ритму. У результаті це вплинуло на формування та розвиток стилістичних прийомів створення милозвучності тексту.

Зазначені вище фактори розвитку стилістики заклали основу для розвитку теорії традиційної стилістики за правління династії Сун (宋朝, 960–1279 рр.). Пізніше, за часів династій Юань (元朝, 1271–1368 рр.), Мін (明, 1368–1644 рр.) та Цин (清朝, 1636–1912 рр.) світська, міська література отримала великий розвиток. Від «розповіді» (说话), пізніше названої «оповіданням», поступово з'являються різні типи «розповідної» літератури (讲唱文学), а також розвивається драма та роман. Розвиток літератури неминуче позначився і на розвитку стилістики. Літературна форма «розповіді» лінгвістично близька до розмовної мови байхуа. Означені вище нові форми літератури (називані у деяких трактатах «популярною літературою» (俗文学)) уже не просто записуються для читання вголос, але стають повноцінною літературною формою з художньою та культурологічною цінністю. З давніх часів до сучасності ті, хто досліджував китайську стилістику, ігнорували стилістичний феномен у мовленні та популярній літературі, а об'єктами дослідження були вірші, історичні біографії, канони та ін. Поява великої кількості поетичних творів є головною особливістю династії Сун. Поетична стилістика охоплює широкий діапазон і поєднується з аналізом поетичних прикладів, дискусія є конкретною та глибокою, що свідчить про новий на той час рівень досліджень мікростилістики. Від періоду появи перших концептів стилістичної теорії за часів правління династії Вей (曹魏, 220–266 рр.), Цзінь (晉朝, 266–420 рр.), Південних та Північних династії (南北朝, 420–589 рр.), династії Суй (隋朝, 581–618 рр.) та Тан традиційна стилістика переходить до періоду свого становлення. Першою ознакою сформованості та зрілості стилістики як окремої галузі лінгвістики стала поява у 1170 році за періоду правління династії Південна Сун

(南宋, 1127–1279 pp.) трактату «Вень Цзе» («文则») авторства Чень Куо (陈騏, 1128–1203 pp.). У трактаті «Вень Цзе» Чень Куо підрозділяє метафори на 10 категорій: порівняння, метафори, аналогії, протилежні метафори, широкі метафори, короткі метафори, розгорнуті метафори, алюзії та пусті метафори (直喻, 隐喻, 类喻, 诘喻, 对喻, 博喻, 简喻, 详喻, 引喻, 虚喻) [4, с. 52]. Це найбільш докладне дослідження видів метафори у давніх творах зі стилістики. Також у трактаті йдеться не лише про ті стилістичні прийоми, які бажані у літературному тексті, але й про стилістичні помилки, а також про стилістичноправильне формування фраз та словосполучень, і навіть розглянуто, який стилістичний ефект можуть створювати в тексті допоміжні слова. Це важливі доповнення до трактату Лю Се «Вень Сін Дяо Лун».

Ще однією визначною працею, у якій було підсумовано та кодифіковано стилістичну теорію китайської мови, можна назвати «Колекцію літературної спадщини Хунані» («溇南遗老集») авторства Ван Жосюя (王若虚, 1174–1243 pp.), написану за часів правління династії Цзінь. У цій роботі проаналізовано ціле зібрання стилістичних помилок з таких видатних літературних праць, як «Ши цзін» (经书), «Історичні записи» (史记), «Нова література Тан» (新唐书) та ін. За династії Юань виходить ще одна праця зі стилістики «Мовні пастки» («文筌») авторства Чень Іцена (陈绎曾, ?–? pp.), яка мала великий вплив не лише на розвиток стилістики китайської мови, але й набула поширення у Японії [4, с. 59].

Часи правління династій Мін та Цін були періодом розвитку: насамперед, поступово сформувалася та зробила великий крок уперед стилістика драми та роману. За часів династії Мін Ван Цзіде (王骥德, 1540–1623 pp.) описав у праці «Цю лю» («曲律») першу стилістичну систему китайської драми. Він взяв за основу досвід розвитку драматичної критики, особливо драматичної риторики, з часів династії Сун. За династії Цін у Лі Юя (李渔, 1611–1680 pp.) виходить робота, присвячена китайській драматургії «Сяньцін Оу Цзі» («闲情偶寄»), окремі розділи праці присвячено текстовій стилістиці традиційних п'єс. Ці дві книги не тільки створили нову ситуацію в макродослідженні стилістики китайської мови у текстах опер, але й вплинули на розвиток стилістики у цілому. На додаток до цих двох спеціальних книг було багато робіт і есе зі стилістики мови у драмах династій Мін і Цин [5, с. 83]. Важливою формою нової стилістики стала стилістична критика, яка завжди додавалася до критичних оглядів художніх творів. За часів династій Мін та Цін з'явилася група відомих критиків, які, коментуючи відомі історичні романи, також висловлювали ряд поглядів на стилістику. Найуспішніша і най-

популярніша робота з критичної стилістики – це розширений коментар Цзінь Шентана (金圣叹, 1608–1661 pp.) до класичного роману «Річкові затони» («水浒传»), яка вийшла друком наприкінці династій Мін та на початку династії Цин. У той же час виходить розширений коментар Цзінь Шентана до класичної п'єси «Західний флігель» («西厢记»), і хоча зміст цього коментаря відноситься до твору драматичного спрямування, однак він мав великий вплив на формування ідей сучасної китайської стилістики [5, с. 84].

У давньокитайській мові існує багато стилістичних прийомів, які також перейшли і до сучасної мови путунхуа. Завдяки процесам кодифікації, які фіксували мовні явища для подальшого збереження в мові, було виділено вісім стилістичних прийомів, які стали основою давньокитайської писемної майстерності. Зокрема, стилістичні засоби, які зазвичай використовуються у поезії: метафора, персоніфікація, запозичення, перебільшення, подвійність, контраст, риторичне запитання, запитання, каламбур, інтертекстуальність, повтор (比喻, 拟人, 借代, 夸张, 对偶, 对比, 反问, 设问, 双关, 互文, 反复) [7, с. 97]. Дуже важливу функцію серед стилістичних прийомів виконує цитування. Цитування може зробити висловлену мову стислою, лаконічною, живою та виразною, вони корисні для стислого викладення складних ідей, надають вагомий аргументування власних поглядів і думок. Цитування, або алюзію (引用) можна розділити на три категорії: «цитата» (引文), «прецедент» (引事), «вступ» (引言).

Цитата (引文) – введення в текст цитат класиків у вигляді висловлювань для підвищення аргументації, виразності, художньої цінності тексту. Так зване цитування полягає у тому, щоб, цитуючи текст античних класиків, підвищити переконливість статті. Об'єктами цитування, окрім таких класичних книг, як «Ши цзін», «Лі шу», «І цзін», «Чунь цзю», також виступали історичні книги, філософські трактати, антології.

Прецедент (引事) – введення у текст цитування історичних обставин, вчинків історичних особистостей, історій, пов'язаних із видатними особистостями для підтвердження власних поглядів.

Вступ, або цитата-афоризм (引言) – цей термін розуміють як цитування відомих приказок, афоризмів, прислів'їв, балад (名言, 格言, 俗语, 谚语, 歌谣) та ін., які поширені в мові байхуа (тобто в простонародній мові).

Виділяють також:

1. Явне цитування (明引) – у тексті цитата наводиться окремо, без коментарів, інтерпретацій та текстових продовжень. Так, наприклад: «Конфуцій сказав: «З трьох людей, що йдуть (по дорозі), обов'язково (хоч один) може стати моїм вчителем» (孔子曰: «三人行, 必有我师»)» [4, с. 91].

2. Приховане цитування (暗引) – у тексті цитата наводиться у контексті вислову, трактування, подовжене інтерпретаціями. Так, наприклад: «Поразка – це мати успіху, тобі у жодному разі не можна про це забувати» (失败乃成功之母, 你千万不要气馁) [4, с. 102].

3. Точне цитування (正引) – джерело, що наводить цитату, умовно погоджується з її первісним змістом та ставиться до нотованого змісту позитивно; цитата використовується у чистому вигляді, без зміни її первісного значення: зміст, використаної цитати, в контексті повністю співпадає з первісним, оригінальним змістом. Так, розглянемо приклад з роману Цао Сюецина «Сон у червоному теремі»: «Ми у світі мертвих всі з залізними обличчями і позбавленні співчуття, не порівняти зі світом живих, де проявляють почуття та турботу, через що стикаються з багатьма перешкодами («我们阴间上下都是铁面无私的, 不比你们阳间瞻情顾意, 有许多的关碍处»·曹雪芹《红楼梦》). У цьому реченні ідіоматичний вислів «瞻情顾意» «проявляти почуття та турботу» використовуються у своєму первісному значення без інших інтерпретацій.

4. Цитування-навпаки (反引), інша назва – «зворотне використання» (反用) – джерело, що наводить цитату, умовно не погоджується з її змістом та ставиться до змісту негативно і наводить цитату для подальшої критики її змісту. «Зворотне використання» також можна розділити на три види за формою:

1. Перший вид базується на тому, щоб дослівно передати, скопіювати оригінальний текст, а потім заперечувати або вносити зміни. Розглянемо приклад з твору Лу Сіня: «Конфуцій сказав: «Будувати правильно стосунки найважче з жінками та низькими людьми. Якщо наблизити їх до себе – вони стануть розв'язними, якщо віддалиш від себе – зненавидять». Жінки та низькі люди відносяться до одного класу, але не зрозуміло чи відносяться до цього класу і «жінка-мати». Даоські вчителі пізніших поколінь завжди висловлювали повагу до жінки-матері, проте, навіть якщо і так, то незважаючи на це, китайки, які є матерями, все ще зневажаються усіма чоловіками, окрім їх синів». (孔子曰: «唯女子与小人为难养也, 近之则不逊, 远之则怨». 女子与小人归在一类里, 但不知道是否也包括了她的母亲. 后来的道学先生们, 对于母亲, 表面上总算是敬重的了, 然而虽然如此, 中国的为母的女性, 还受着自己儿子以外的一切男性的轻» [8, с. 106].

2. Другий тип базується на тому, щоб безпосередньо змінити оригінальний текст цитати з метою змінити оригінальне значення на протилежне. Так, розглянемо приклад з твору «Різні записи про морські подорожі» авторства Чжу Цзицина: «Конфуцій, коли входив до імператор-

ської кумирні предків, то розпитував про все. І це до наших часів вважається історією з прекрасним прикладом. Проте коли ти сідаєш в човен, то краще за все ні про що не питати» («子入太庙, 每事问. ”至今传为美谈. 但你入轮船, 最好每事不必问») [8, с. 115].

3. Третій тип базується на тому, щоб процитувати основну думку оригінального тексту, а потім висловити заперечення. Розглянемо як приклад вірш поета доби Тан Лі Шань-іня «Цзя І»: «Коли імператор висловив бажання запросити добродішного чиновника для розмов, прославлений талант, пан Цзя, не мав собі рівних. Але, на жаль, півночі намарно просидів перед циновкою (імператора), (той) не питав про народ, а питав про нечисту силу та небожителів» (宣室求贤访逐臣, 贾生才调更无伦. 可怜夜半虚前席, 不问苍生问鬼神) [8, с. 120]. Цзя І за династії Хань був дуже талановитим державним діячем, який зазнав остракізму та вигнання. Перші дві строфи вірша означають, що імператор Вень Хань викликав вигнаного Цзя І до кімнати Сюань, що було дуже почесним в той час для учених. Третя строфа означає, що імператор Вень смиренно ставив запитання і уважно слухав. Четверта строфа розповідає, що імператор Вень Хань запитував не про життя народу та реальні події в світі, а про історії ілюзорних примар і богів. Третя і четверта строфа це цитата (天下苍生), в якій головна думка «цінувати видатні таланти підданих», проте Лі Шань-ін перетворив цю цитату на іронію, залишивши тільки натяк на першоджерело: імператор у дійсності не цінує таланти, а викликає лише жаль тим, що сам немає таланту до управління.

5. «Запозичене цитування» (借引). Існує два види «запозичених цитувань». Один видів називають «зміненим використанням» (改用), тобто вихідне значення оригінального тексту та значення, яке має бути виражене, не є ані подібними, ані протилежними, а лише пов'язані в певному аспекті, за певних обставин. Розглянемо приклад з «Виразів та слів зі світу людей» («人间词话») авторства Ван Говей (王国维): «І зараз, і у давнину видатні учні для великих вчинків були повинні осягнути три рубежі: «Вчора уночі під західним вітром зав'яли смарагдові дерева, один підіймаюся на високу башту, дивлюся у даль на шлях небокраю» – це є перший рубіж. «Пояс на одязі поступово ширшає (обмотується у більше обхватів), але наприкінці немає каяття, заради володаря згоден дійти до виснаження» – це є другий рубіж. «Тисячу разів я шукав його у натовпі, повернув голову, кинув раптовий погляд, а він якраз стоїть під світлом ліхтаря» – це є третій рубіж» («古今之成大事业大学问者, 必经过三种之境: 昨夜西风凋碧树, 独上高楼, 望尽天涯路» 此第一境也. «衣带渐宽终不悔, 为伊消得人憔悴.»

此第二境也。《众里寻他千百度，回头蓦见，那人正在灯火阑珊处。此第三境也。》清·王国维《人间词话》[4, с. 127]. У цьому відрізку кожна з цитат не несе свого прямого значення, а також трактування її значення не є головною метою, всі три цитати потрібні для різнопланового зображення головної думки: «Як стати видатною людиною». Перша цитата: «Вчора в ночі під західним вітром зав'яли смарагдові дерева, один підіймаюся на високу башту, дивлюся у даль на шлях небокраю» – це строфа з віршу «Метелик закохався в квітку» («蝶恋花») відомого поета доби Сун Янь Шу (晏殊, 991–1055 pp.), котра передає таке переносне значення «прагнути ідеалів». Друга цитата «Пояс на одязі поступово ширшає (обмотується у більше обхватів), але наприкінці немає каяття, заради государя згоден дійти до виснаження» – це строфа теж з віршу «Метелик закохався в квітку», несе таке первісне значення «поступово марніти через відсутність коханого, страждати від любовної туги», переносне значення «старанно, за будь яку ціну намагатися досягти успіхів, через служіння та навчання». Третя цитата «Тисячу разів я шукав його у натовпі, повернув голову, кинув раптовий погляд, а він якраз стоїть під світлом ліхтаря» – це строфа з віршу «Справа лазурового нефриту» («青玉案») відомого поета Сін Ціцзі (辛弃疾, 1140–1207 pp.) доби Сун, яка передає в тексті значення «відчути несподівану радість від випадкового відкриття».

Висновки і перспективи подальших розробок. Щодо загальної характеристики розвитку стилістики за династій Мін та Цін, то можна зробити висновок, що в ці часи лінгвістична та літературна теорія головною ідеєю мали «наслідування традицій», тому прогрес у розробці нових концепцій та підходів був незначним, більшість думок були спадщиною попередніх династій та розвивалися у руслі «наслідування давнини». Перша половина ХХ століття була періодом планомірного становлення засад стилістики сучасної китайської мови путунхуа. Кодифікація стилістичних прийомів вказує на те, що китайська філологічна теорія вступила в період самоусвідомлення, становлення та збереження ознак традиційного тексту. Традиційними стилістичними прийомами є: метафора, персоніфікація, запозичення, перебільшення, подвійність, контраст, риторичне запитання, запитання, каламбур, інтертекстуальність, повтор, цитування. Усі традиційні стилістичні прийоми продовжували своє існування в автентичному вигляді упродовж століть, але лише за часів правління династій Мін та Цін кодифікувались стилістичні прийоми з мови байхуа, а до цього періоду за всю історію китай-

ської філологічної традиції кодифікувались лише стилістичні форми та види текстів мови веньянь. Систематизований розгляд кодифікації стилістичних засобів, занотований у цьому дослідженні, надає поштовх для подальших наукових розвідок у галузі стилістичної кодифікації, її впливу на формування мовної норми та культури мови стародавнього та сучасного Китаю, може бути корисним для наукових розвідок у галузі лексикології та лексикографії, фонології та перекладознавства.

ЛІТЕРАТУРА

1. 朱立元. 美学大辞典. 上海: 上海辞书出版社, 2010. 997 с. 111.
2. 李索. 古代汉语语言修辞学. 天津: 天津人民出版社, 2000. 299 с. 222.
3. 李云逸. 王昌龄诗注. 北京: 中华书局, 2020. 160 с. 333.
4. 郭英德. 中国古代文体学论稿. 北京: 北京大学出版社, 1995. 224 с. 444.
5. 刘晓明. 戏剧文体与演剧的互动: 中国传统戏曲的分析进阶. 广州: 广东高等教育出版社, 2020. 362 с. 555.
6. 李南晖. 中国古代文体学论著集目 (1900–2014). 北京: 北京大学出版社, 2016. 504 с. 777.
7. 鲁迅. 古籍序跋试译. 福建: 福建师大出版社, 1977. 177 с. 888.

REFERENCES

1. Zhu Liyuan. *Meixue da cidian* [Aesthetics Dictionary]. Shanghai : Shanghai Dictionary Publishing House. [in Chinese]
2. Li Suo (2000). *Gudai han yuyan xiuci xue* [Rhetoric of Ancient Chinese Language]. Tianjin : Tianjin People's Publishing House. [in Chinese]
3. Li Yunyi. *Wang chang ling shi zhu* [Notes on Wang Changling's Poems]. Beijing : Zhonghua Book Company. [in Chinese]
4. Guo Yingde (1995) *Zhongguo gudai wenti xue lun gao* [Chinese Ancient Stylistics] Beijing : Peking University Press. [in Chinese]
5. Liu Xiaoming. (2020). *Xiju wenti yu yan ju de hudong: Zhong guo chuan tong xiqu de fenxi jin lu* [The Interaction between Drama Style and Drama: An Analytical Approach to Traditional Chinese Opera]. Guangzhou : Guangdong Higher Education Press. [in Chinese]
6. Li Nanhui (2016) *Zhongguo gudai wenti xue lunzhu ji mu (1900–2014)* [Collection of Works on Ancient Chinese Stylistics (1900–2014)]. Beijing : Peking University Press. [in Chinese]
7. Lu Xun (1977). *Guji xuba shi yi* [Preface and Postscript Translation of Ancient Books]. Fujian : Fujian Normal University Press. [in Chinese]